

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ МОРАЛІ

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2020-21
Семестр 8
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: Черних Г.А.

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. [підпис] (Черних Г.А.) «08» 08 2020.
на 2022/2023 н.р. [підпис] (Черних Г.А.) «08» 02 2022 р.

Розробник:
Черних Г.А., к.соц.н., асистент кафедри галузевої соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри галузевої соціології
(підпис) (Безрукова О.А.)

Протокол № 8 від «18» 08 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2021 року №1

Голова науково-методичної комісії [підпис] Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – надання студентам цілісного уявлення про теоретичні та практичні положення соціології моралі; висвітлення основних положень дисципліни.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Володіти понятійним апаратом соціологічної теорії.
2. Вміти отримувати необхідні соціологічні дані з різноманітних інформаційних та наукових джерел
3. Володіти такими базовими методами аналізу соціологічної інформації як контент-аналіз – якісно-кількісним методом опрацювання документів.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна відноситься до дисциплін вільного вибору студента з Переліку №6. Предмет навчальної дисципліни «Соціологія моралі» включає вироблення у студентів здатності до обґрунтованого пояснення чинників й елементів моралі, моральних цінностей і норм, а також механізмів їх виникнення, функціонування та зміни в певному суспільному середовищі.

4. Завдання (навчальні цілі):

- Засвоєння основних понять і структури соціології моралі;
- Вивчення методологічних засад соціології моралі;
- Формування теоретичних та наукових уявлень про мораль;
- Розкриття значень основних понять дисципліни: мораль, цінності, інтереси, етика соціолога, ціннісні орієнтації, моральна культура, моральна свідомість, соціальні очікування, статуси, тощо;
- Висвітлення напрямків сучасного теоретизування у дисципліні «Соціологія моралі»;

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність збирати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (зк12)
- Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (ск01)
- Здатність використовувати понятійний апарат та методологічний інструментарій соціології для дослідження комунікаційних процесів та здійснювати різноманітні аналізи комунікативних практик (ск13)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та порогові критерії оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні етапи становлення і розвитку соціології моралі та соціально-культурні детермінанти наукового пізнання моралі	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді та доповнення на семінарах, реферат, контрольна робота 1	10
1.2	Знати статус моралі як специфічної форми соціально-етичного становлення особистості і міжособистісної взаємодії та основні етапи її інституціоналізації	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді та доповнення на семінарах, реферат, контрольна робота 1	30
1.3	Знати особливості соціальних основ формування моральних принципів норм	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді та доповнення на семінарах, реферат, контрольна робота 1	30
2.1	Вміти здійснити реконструкцію етапів формування соціології моралі як галузі соціологічного знання	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді та доповнення на семінарах, реферат, контрольна робота 2	10

2.2	Вміти порівнювати теоретичні моделі розвитку моралі як соціального інституту	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді та доповнення на семінарах, реферат, контрольна робота 2	20
-----	--	--	---	----

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
PH01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.			+	+	+
PH12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога	+	+	+		
PH17. Застосовувати теоретичні підходи та соціологічний інструментарій для аналізу комунікаційних процесів у сучасному суспільстві та вирішення проблем координації взаємодії соціальних груп українського суспільства		+	+		+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Індивідуальна та групова робота на семінарських заняттях протягом семестру (теми 1-7): РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 – 25 балів (15 мінімальних)
2. реферат: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 – 45 балів (23 мінімальних)
3. контрольна робота 1: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, (теми 1-3): 15 балів (11 мінімальних)
4. контрольна робота 2: РН 2.1, РН 2.2 (теми 4-7): 15 балів (11 мінімальних)

- підсумкове оцінювання

залік виставляється за підсумком балів, отриманих за семестр.

- умови отримання заліку:

Якщо студент не набрав критично-розрахунковий мінімум для отримання заліку - 60 балів, то для одержання заліку обов'язковим є написання реферативних робіт по темам, не опрацьованих ним протягом семестру.

7.2 Організація оцінювання:

1. семінарські заняття оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру
2. контрольна робота 1 – виконується письмово на лекції після вивчення тем 1-3
3. контрольна робота 2 – виконується письмово на лекції після вивчення тем 4-7.
4. реферативна робота виконується в рамках самостійної роботи студента за графіком, що визначається викладачем

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	С/р
1. Соціологія моралі як наукова дисципліна				
1.	Соціологія моралі як емпірична наука про моральні факти	4	4	8
2.	Історичний контекст соціології моралі	2	4	6
3.	Зв'язки соціології моралі з іншими науками (етика, антропологія, психологія, біологія, культурологія)	2	2	6
	контрольна робота 1	2		-
2. Мораль як об'єкт соціологічного пізнання				
4.	Моральні оцінки, цінності і норми	4	4	8
5.	Типологія моральних явищ	2	4	6
6.	Мораль як предмет соціологічних досліджень	2	2	6
7.	Проблематика моральних змін в епоху глобалізації	2	2	6
	контрольна робота 2	2		
	Всього	22	22	46

Загальний обсяг *90 год.*, в тому числі:

Лекції – *22 год.*

Семінари – *22 год.*

Самостійна робота – *46 год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основні: (Базові)

1. Безрукова О.А. Соціальна відповідальність в сучасному українському суспільстві: соціологічна концептуалізація та досвід емпіричного дослідження / Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора соціологічних наук. – Київ, 2015. – 406с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www/nbu.gov.ua/ejournals/FP/2012-1/12eimpgs.pdf>
http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/sites/default/files/disertaciya_dodatk_bezrykova.pdf
2. Свтухович І. М. Мораль і право як суспільні інститути: проблеми осмислення в умовах побудови громадянського суспільства / І.М. Свтухович // Форум права. – 2012. – №1. – С. 289-295 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www/nbu.gov.ua/ejournals/FP/2012-1/12eimpgs.pdf>
3. Ніколаєвська А. М. Соціологія моралі / Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посіб. / За ред. В. С. Пилипенка. – К.: Каравела, 2003. – С. 125-143.

Додаткові:

1. Безрукова О. А. Відповідальність у соціологічному дискурсі / Безрукова О. А. // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2010. – № 2. – С. 132-141.
2. Ніколаєвська А. М. Соціологія моралі: деякі підсумки столітньої історії розвитку // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Збірник наукових праць. – Харків: Видавничий центр ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2001. – С. 153-156.

3. Пархоменко С.Е. Корупційні практики держави як девіація соціальної моралі /Класичний приватний університет // Науково-теоретичний альманах Грані, Том 19, № 12. – 2016. – С. 22-27. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/855/865>
4. Площ В.А., Танчер В.В Трансформація політичного в етичне: Мішель Маффесолі про моральні цінності постмодерного соціуму/ Український соціум. – 2017, № 2 (61). – С. 9-19
5. Романенко О. Духовно-моральні виміри економічного життя сучасного суспільства / Романенко О. // Вісн. Нац. банку України. – 2009. – № 5. – С. 48-51
6. Слободянюк А. В., Шульга Т. В. Погляди на мораль, зміни у вимірюванні цінностей (за результатами дослідження)/ Матеріали конференцій ВНТУ Науково-технічні конференції підрозділів Вінницького національного технічного університету (НТКП ВНТУ) / XLVIII НТКП ВНТУ (2019) НТКП ВНТУ. Інститут соціально-гуманітарних наук. – 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24674/%D0%A8%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0%20%D0%9F%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D0%B8%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8C.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Ташенко А. Ю., Яковенко А. К., Яковенко Ю. І. Моральний компас України: статуси та ставлення / International scientific conference Dynamics of modern culture // Publishing House "Baltija Publishing". – 2021. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/hp/catalog/download/161/4785/10048-1?inline=1>
8. Шиделко А. В. Соціальна профілактика статевої деморалізації неповнолітніх дівчат в Україні та в Польщі / Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата соціологічних наук. – Запоріжжя, 2012. – 192 с.
9. Hillin, Steven; Vaisey, Stephen "The New Sociology of Morality" // Annual Review of Sociology. - 2013. - P. 51-68.